

Klein Duimpje WERKMAP

Als voorbereiding op het bekijken van de voorstelling!
Met foto's uit de voorstelling en leuke opdrachten voor de kinderen.

Beste leerkracht,

Hierbij vind je de lesmap rond de voorstelling Klein Duimpje door het Antwerps-Italiaans gezelschap Sprookjes enzo. Deze voorstelling werd gemaakt door de Italiaanse dramaturg Marcello Chiarenza die zich hiervoor inspireerde op het gelijknamige traditionele sprookje.

In wat volgt vind je wat achtergrond en leuke opdrachtjes om te werken rond Klein Duimpje.

Veel plezier!

3

Wie of wat is Klein Duimpje? Klein Duimpje de voorstelling

7

4

2

6

1

5

1 Inleiding Hier ben ik

2 Sprookjes enzo

3 Klein Duimpje het verhaal

4 Knutselen Het huisje van Klein Duimpje

5 Een wereld in spiegelbeeld

6 Angst

7 Nabespreking

1

Hier ben ik !

Klein Duimpje blijft telkens een minuscuul stapje voor op iedereen, om zijn broers van hun moeder, hun vader en het monster te redden. Met zijn vogels van dansende pluimpjes, een schrikaanjagend reuzenhoofd, een vliegend huisje en draagbaar bos is deze, oorspronkelijk Italiaanse, voorstelling een klein wonder!

Het hele verhaal speelt zich af op, onder en naast een houten keukentafel.

Het is een verhaal over schrik,
een verhaal over honger.

Het is een verhaal over spelen en plezier en dat kan Klein Duimpje beter dan wie ook.

Klein Duimpje is een verrassende voorstelling voor kinderen en nieuwsgierigen vanaf **5** jaar.

De voorstelling duurt ongeveer één uur.

2

VZW sprookjes enzo, een culturele vzw, werd op 1 mei 2006 opgestart in Antwerpen door *Pietro Chiarenza*, een jonge Italiaanse theatermaker, *Maya van Puymbroeck*, jarenlang promotieverantwoordelijke van Zomer van Antwerpen en later communicatie-medewerker bij Toneelhuis. *Margot De Group*, een collega bij Zomer van Antwerpen en *Sarah Vereycken*, artiestencoördinatrice bij Sfinks festival.

Sprookjes enzo ontstond uit het verlangen om verhalen te vertellen, om verhalen te zoeken om te vertellen en gebruik te maken van een nieuwe taal.

Sprookjes enzo wil een nieuwe expressieve code ontwikkelen die figuratieve kunst verbindt aan verteltheater.

Sprookjes enzo creëert dynamische sculpturen en gebruikt de evocatieve kracht ervan. Door de objecten ‘dansend’, bewegend te manipuleren worden de woorden van het verhaal verzameld en worden sterke beelden gecreëerd.

Sprookjes enzo jaagt grote en kleine verhalen na: verhalen die hun blik openen naar een symbolische taal. De grote beelden bevinden zich in ons, als een onbewust patrimonium, een aangeboren geschenk. Elk universeel verhaal is een ontmoeting, elke ontmoeting is een onthulling. Het objectief van Sprookjes enzo is het creëren van een kans tot ontmoeting. Wij willen voor een breed publiek spelen, ons richten tot kinderen, volwassenen en ouderen van gelijk welke cultuur, religie, sociale klasse.

Het enige dat we van ons publiek verlangen is om zich open te stellen voor spel.

Sprookjes enzo gelooft in een volkse en interactieve kunst die het publiek samenbrengt in een creatieve uitwisseling. Een verhaal kan enkel daar tot leven komen waar er actief en verwachtend wordt geluisterd.

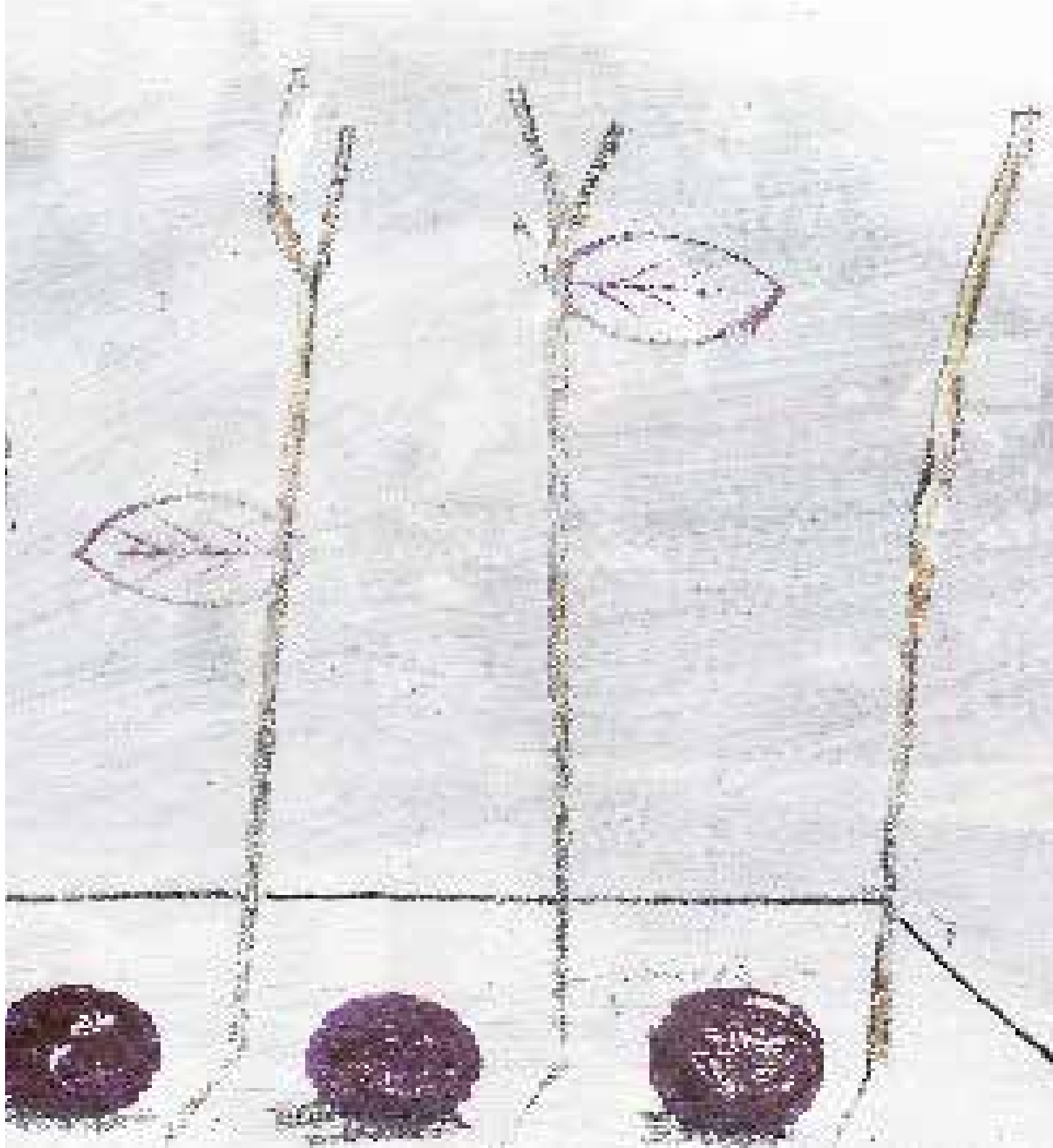
Klein Duimpje, gecreëerd in het voorjaar van 2007, is het eerste verhaal dat Sprookjes enzo vertelde. Het is exemplarisch voor de delicate fusie van figuratieve kunst en verteltheater waarvoor Sprookjes enzo staat. Klein Duimpje wordt hernomen in 2013-2014.

Sprookjes enzo creëerde de afgelopen jaren verschillende andere voorstellingen. In 2008 vertelde Sprookjes enzo haar eerste verhaal voor de allerkleinsten: ‘De Tuin’, een interactieve beeldende voorstelling, die peuters meeneemt naar een magische tuin doorheen de seizoenen. Het verhaal van het kleinste onderwatercircus ter wereld was te beleven in ‘Aquarium’. ‘Sneeuw’ werd een fabelachtige voorstelling, met weinig woorden, sterke beelden, vol muziek en kleur. ‘Het rode visje’ creëert een kleine, ingebeelde wereld voor kleuters en ‘In de wolken’ is een interactieve peuterproductie zo licht als lucht, zo luchtig als de wolken. Sprookjes enzo blijft zoeken en werken aan het samenbrengen van publiek en het uitwisselen van creativiteit.

3

Er was eens een arm houthakkersgezin. Met vader, moeder en zeven zonen woonden ze in een klein huisje aan de rand van een groot, donker bos. De jongste zoon heette Klein Duimpje. Hij had deze rare naam, omdat hij bij zijn geboorte niet groter was dan een duim. Hij was niet groot. Wel heel slim. Het houthakkersgezin was zo arm, dat op een dag zelfs het aller- allerlaatste kruimeltje brood op was. Met hongerige buikjes moesten de kinderen naar bed.

Die nacht hoorde Klein Duimpje zijn ouders samen praten. *“We moeten de kinderen naar het bos brengen, vrouw”,* zei zijn vader. *“We hebben niet genoeg te eten voor allemaal. Bovendien, in het bos kunnen ze bosbessen eten, en beukennoten en zo...”* *“Oh nee!”* dacht Klein Duimpje. *“Naar dat enge bos!”* Hij dacht snel na. Hij wilde helemaal niet naar het bos! In het bos, daar wonen wilde dieren, heksen, slangen en reuzen misschien. Vlug wipte hij zijn bed uit. Buiten pakte hij een handvol witte kiezelsteentjes van het pad en stopte ze in zijn zak. Glimlachend viel hij in slaap...

De volgende ochtend nam vader zijn kinderen mee het bos in. Dieper en dieper en dieper... Voorzichtig liet Klein Duimpje één voor één de kiezelsteentjes op de grond vallen. Plots was vader verdwenen. Klein Duimpje volgde het spoor van de kiezelsteentjes en na een dag waren de kinderen weer thuis. Op een dag was al het geld weer helemaal op. Ook dit keer besloot de vader de kinderen naar het bos te brengen. Klein Duimpje bewaarde wat brood in zijn zak. En hij strooide met broodkruimels een spoor, om de weg weer terug te kunnen vinden...

Maar ach, alle vogels hadden het brood opgegeten. Moedeloos dwaalden de zeven broers door het bos. Tot ze bij een huis kwamen. Een vrouw deed open. *"Snel, ga weg" zei ze. "Mijn man is een reus. Een echte menseneter!"* Maar het was een lieve vrouw en ze liet de jongens toch binnen en legde hen te slapen. Die avond kwam de reus thuis. *"Wrouaaaaaah!!!!!"* brulde hij. *"Wat is dat? Ik ruik mensenvlees! Vrouw, waar zijn ze! Ik heb trek!"* *"Maar nee", zei de vrouw, "je ruikt het schaap!"* De reus vond je jongetjes jammer genoeg toch en wilde ze opeten. *"Spar ze toch nog even, smeekte de vrouw, ze zijn zo mager, laat ze toch eerst wat dikker worden".* De reus stemde grommend toe en viel in een diepe slaap.

De reus had ook 7 kinderen, 7 dochtertjes. Wat waren die lelijk: 7 lelijke meisjes met spitsneuzen, bruine, lange tanden en piekharen. Met kroontjes op hun hoofd lagen zij in bed te slapen. Die nacht kon Klein Duimpje weer niet slapen. Hij was bang dat de reus hen die nacht zou opeten. Plots had hij een idee: hij pakte van de hoofden van de meisjes alle kroontjes af, zette die voorzichtig op de hoofden van zijn broers en op zijn eigen hoofd. En zette hun slaapmutsen op de hoofden van de meisjes...

En weet je wat er gebeurde? Precies wat Klein Duimpje had gedacht. Midden in de nacht werd de reus wakker van de honger. Hij pakte zijn grote mes, liep zachtjes naar de slaapkamer van de jongens. Hij merkte dat zij kroontjes op hadden en natuurlijk dacht hij toen, dat zijn dochters daar lagen te slapen. "Aha!" dacht hij, "ze liggen in de andere kamer." Heel zachtjes ging hij naar de bedden van de meisjes en voelde alleen slaapmutsen. "Ha!" dacht hij. "Nu heb ik ze!" Zonder verder te aarzelen, stak hij al zijn dochters dood en at ze op.

Hoe stil de reus dat ook allemaal had gedaan, Klein Duimpje was toch wakker geworden. Hij wachtte totdat hij de reus weer hoorde snurken in zijn slaap en maakte toen zijn broers wakker. Hij zei dat ze heel stil moesten zijn met hem mee moesten gaan. Stilletjes slopen ze naar de kelder van de reus.

Daar deden ze een vreselijke ontdekking: in de kelder hingen allemaal hele en in stukken gesneden mensen. Zo vlug als ze konden, maakten ze zich uit de voeten. Maar voor ze door het kelderraam naar buiten klommen, zag Klein Duimpje iets schitteren in de hoek: een kist vol goedstukken. Snel vulden ze hun zakken en klommen naar buiten.

Buiten sneeuwde het, alles was wit ...

Blij speelden de jongens met de sneeuw en vertrokken toen naar huis. Ze leefden nog lang en gelukkig en hadden nooit meer honger, daar zorgden de goudstukken van de reus wel voor !

4

✦ het verhaal ✦

DE BLOED DORSTIGE REUS

vader
moeder
lieve
de
kwade
de

broers

dochters

7

7

de

de

het arme
houthakkers
huis

het warme rijkelijke huis
van de reus

A

B

C

D

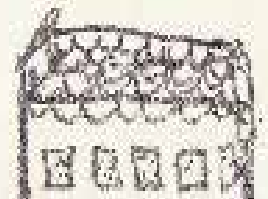
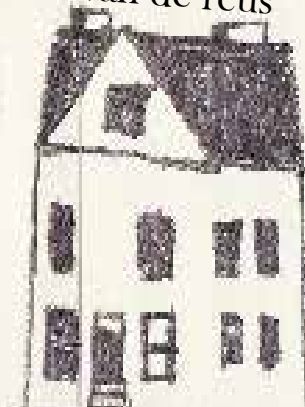
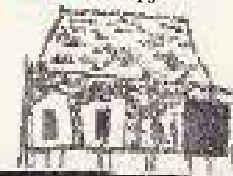
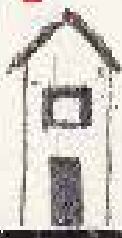
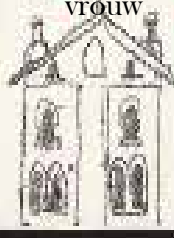
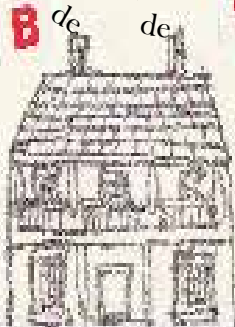
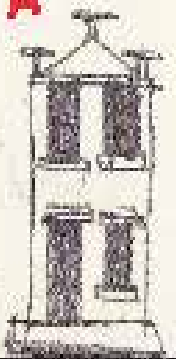
E

F

H

G

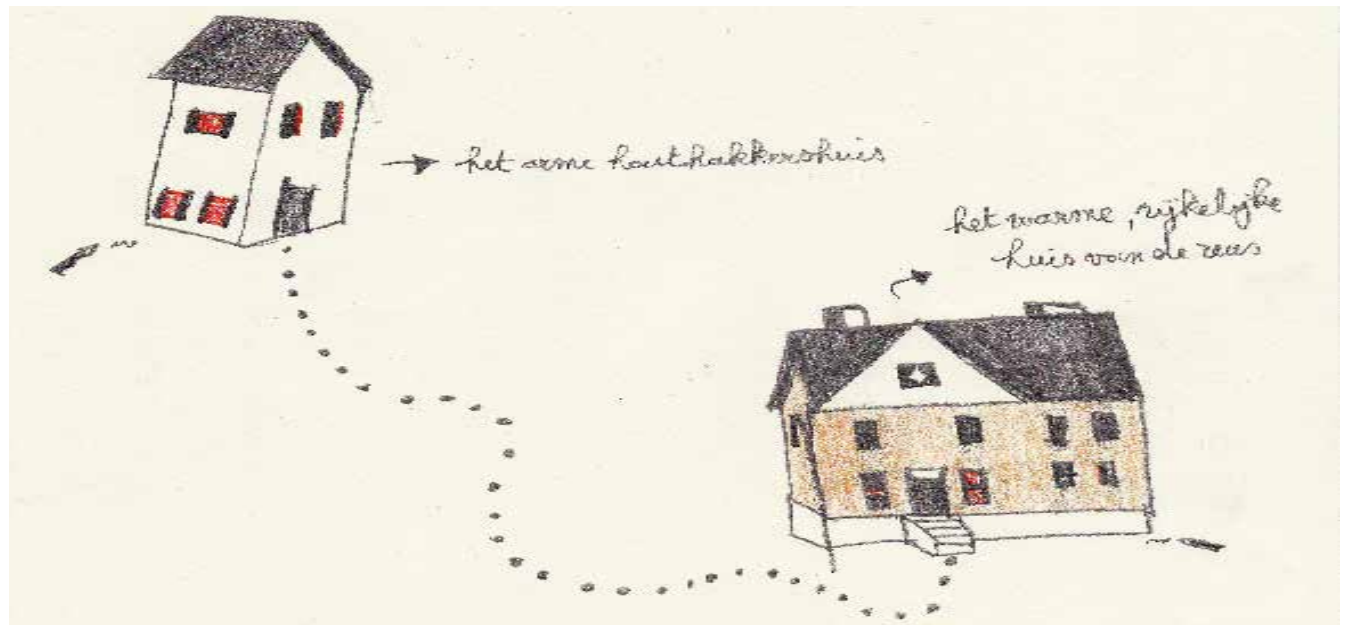
I ...

Interessant aan het verhaal van Klein Duimpje is het aspect van de *dubbele gespiegelde wereld*. Het bos is als het ware de spiegel. Klein Duimpje gaat, net zoals Alice in Wonderland, door de spiegel. De 2 huizen en hun bewoners zijn mekaars antithese: klein en armoedig, lege voorraadkasten, een kale tafel, zo is het huis van Klein Duimpje. Ruim en licht, een kelder vol lekkernijen, een rijkelijke tafel, zo is het huis van de reus. 7 jongens, knappe kereltjes, Klein Duimpje en zijn broers, 7 dikke monstertjes, de dochters van de reus. De vader van Klein Duimpje, een boswachter, is een brave, goede man maar heel afhankelijk van zijn vrouw. Het is immers zij die de kinderen wil achterlaten in het bos. De reus, beenhouwer, bloeddorstig en dierlijk, is getrouwd met een lieve, zachtvaardige maar erg zwakke vrouw. Zij durft geen tegenstand bieden aan haar man maar tracht wel de jongens te redden van de tafel van de reus.

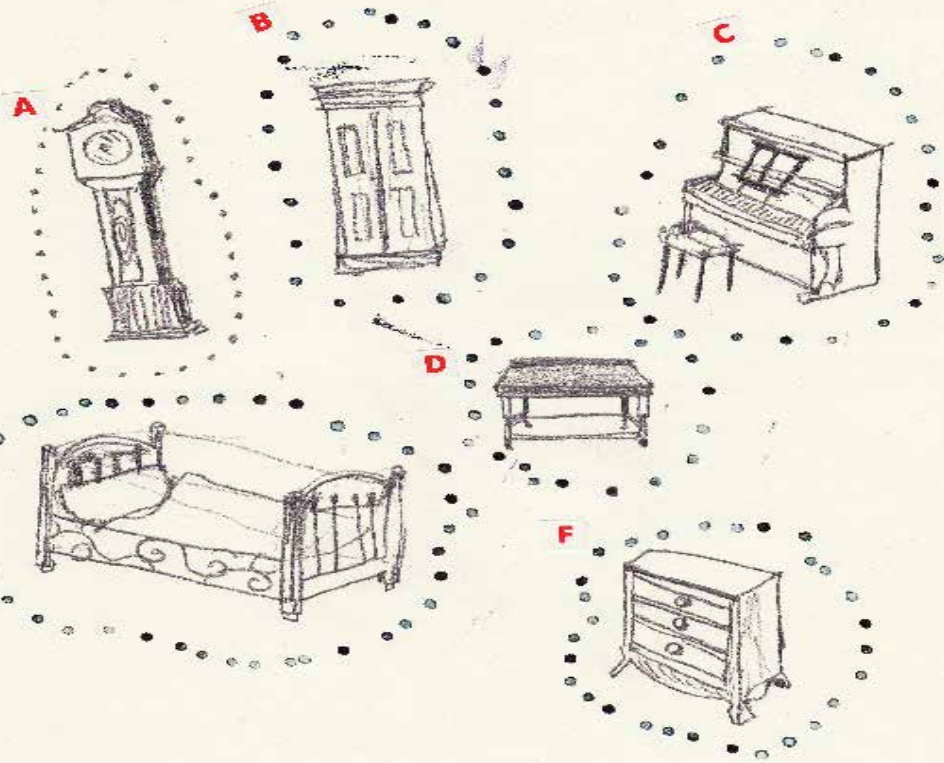
Deze tegengestelde posities worden diametraal tegenover mekaar gezet en ontmoeten elkaar. De voorstelling speelt met dit constant aantrekken en afstoten van de contrasten. De contrasten tekenen heel precies de plekken van de actie.

Je kan met je klas werken rond deze overeenkomsten en verschillen. Ga met hen op zoek naar alle elementen die hetzelfde zijn maar toch een beetje anders. Teken ze nadien op het bord en laat de kinderen ze overtekenen of zelf een tekening maken.

Op de afbeelding zie je allemaal huisjes. Weet jij in welk huisje Klein Duimpje woont?
Het huisje zit goed verstopt tussen de andere huisjes. Maar wie zoekt die vindt!

5

1. Een toverdrankje

Klein Duimpje is een verhaal waar kinderen met angst worden geconfronteerd. De broers worden helemaal alleen achtergelaten in het bos en moeten zelf maar hun plan zien te trekken. Ze vinden hun weg veilig terug naar huis maar worden een tijd later opnieuw eropuit gestuurd.

Later komen ze aan in het huis van een vleesetende reus en worden geconfronteerd met dit grote brute gevaar.

Telkens weet Klein Duimpje zich slim en dapper uit die benarde situaties te redden.

We hebben 2 doe-opdrachtjes om te werken rond angst!

Met de allerkleinsten kan je een toverdrankje tegen angst maken:

Babbel eerst een tijdje met de kinderen over wat hen bang maakt. Laat ze voorbeelden geven.

Vraag de kinderen of de dokter pilletjes heeft tegen bang zijn. Laat blijken dat je zelf iets aan je angsten kan doen.

Vertel de kinderen het volgende:

‘Stel, je bent alleen in het bos en hebt heel veel schrik. Je ontmoet een tovenaar. Die kan wel een toverdrankje maken tegen de angst. Maar het is natuurlijk handiger om het recept zelf te hebben. Dan kun je het drankje altijd zelf maken als je schrik hebt.

Wat zou er in dat toverdrankje tegen schrik van het bos moeten zitten?’

Laat enkele ingrediënten uit het bos zelf aan bod komen. (Bijvoorbeeld: twee veren van een vogel, een pot met lucht, een klein flesje rook, een paar schepjes aarde, kastanjes.)

Vraag aan de kinderen wat je met die ingrediënten moet doen. (Bijvoorbeeld: aai twee keer over de veren en gooi ze in een pot. Loop drie keer om de pot en blaas dan de rook over de veren.)

Teken de ingrediënten en de bereidingswijze in kleine eenvoudige tekeningen op het bord. Zo komt er een soort recept in beeldtaal als voorbeeld op het bord te staan.

Geef de kinderen een tekenopdracht: ‘Vraag aan een klasgenoot waar hij of zij het meeste schrik voor heeft. Teken het recept voor een toverdrank tegen die angst. Straks mag je het laten zien en er een uitleg bij geven’.

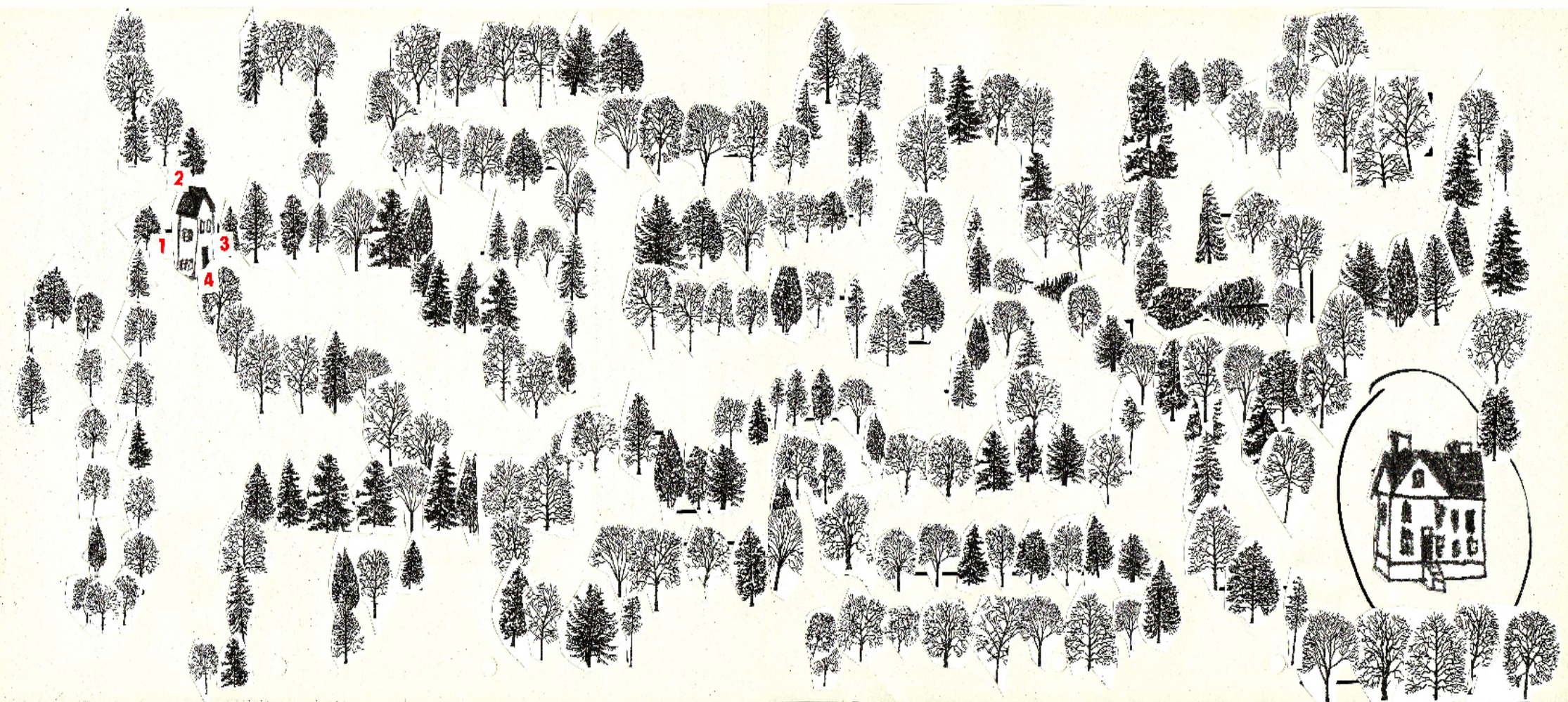
Deel de kleurpotloden en papier uit.

Hang na afloop de recepten op het bord. Enkele kinderen geven een toelichting bij hun recept. De andere kinderen reageren op de tekening en de toelichting.

Bespreek kort enkele angsten die kennelijk veel bij kinderen in uw groep voorkomen.

Suggestie

Laat de kinderen ook een toverspreuk bij hun drankje bedenken.

BOMENLABYRINTH

In welke richting moet Klein Duimpje om naar het huis van de reus te gaan? Is het bommenrij 1,2,3 of 4?

Trek een lijn doorheen de bomen tot je bij het grote huis van de reus komt. **VEEL** plezier!

?

RECEPT

Bedenk een recept tegen angst.
Teken in de tekstballons allerlei ingrediënten
die je nodig hebt voor je recept.
Bijvoorbeeld: *bladeren uit het bos*. Bedenk
en schrijf ook een naam voor je recept.

2. Een eigen sprookje

Met iets grotere kinderen kan je zelf verhalen maken.

Begin met een klasgesprekje over angst:
Waar heb jij schrik van? Durf jij in het donker te blijven?
Waarom is een groot donker bos griezelig?

Laat elke kind zelf een verhaal verzinnen met de volgende ingrediënten:
een plek of een persoon of een ding die je schrik aanjaagt
een plek of een persoon of een ding dat je op je gemak doet voelen

De verhaallijn is de volgende:
een beginsituatie
het slechte: vanwaar komt de angst
het goede: vanwaar komt het goede
einde: hoe heeft het goede het kwade overwonnen

Het hoofdpersonage is het kind zelf, hij beleeft en vertelt zijn verhaal.

Laat alle kinderen een verhaal verzinnen en laat het hen verhaal vertellen of tekenen.

6

het huisje van Klein Duimpje

In dit kleine huisje woont het houthakkersgezin van Klein Duimpje.

Het is makkelijk zelf te maken. Hier vind je de instructies om het met je klas te doen.

Veel geluk!

Hoe ga je te werk ?

1. een voorbeeld van het kartonnen zakje
2. neem het zakje en teken er 4 gelijkvormige venstertjes in:
3 op 5 cm groot, 4 cm van de onderkant en 4 cm van de zijkant van het zakje
-markeer de verticale helft van het venster
-snij de luikjes open: boven en onderkant + het midden van het venster
3. snij uit het zijdepapier 4 rechthoeken van 4 op 6 cm
-snij uit het bruin inpakpapier heel fijne strookjes, 6 cm lang
-plak het dunne strookje achter het venster in het midden
-plak het zijdepapier achter het venster
nu heb je 4 venstertjes met luikjes
4. schilder de luikjes in een boskleur: groen, bruin, donkerrood,...
5. snij uit het karton een versterking voor de bodem: 8 op 18 cm
-plaats een kaarsje in het lege glazen yoghurtpotje en plaats het in het huisje

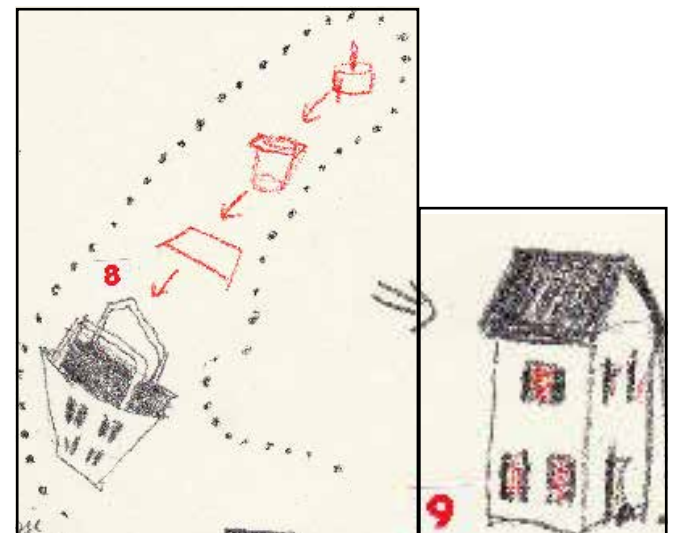
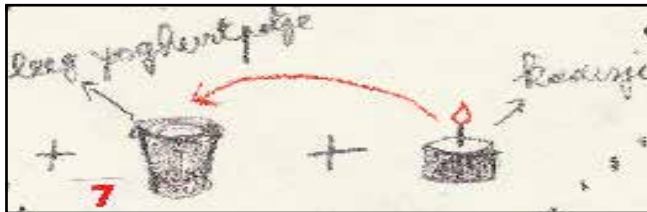
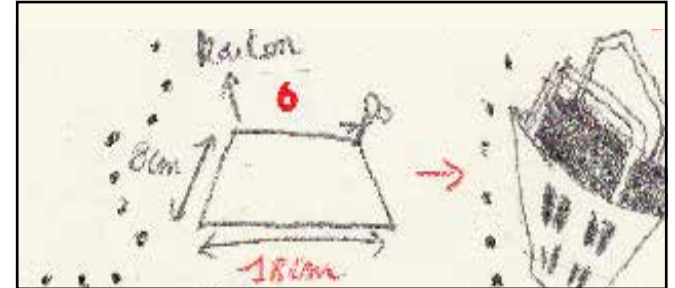
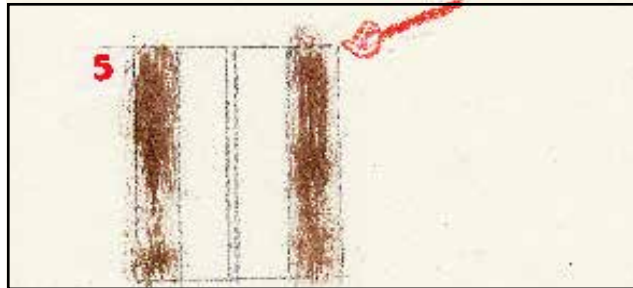
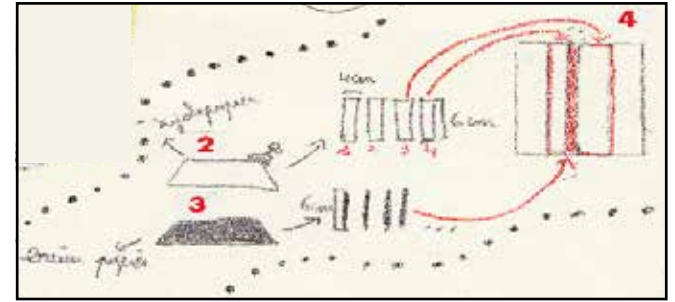
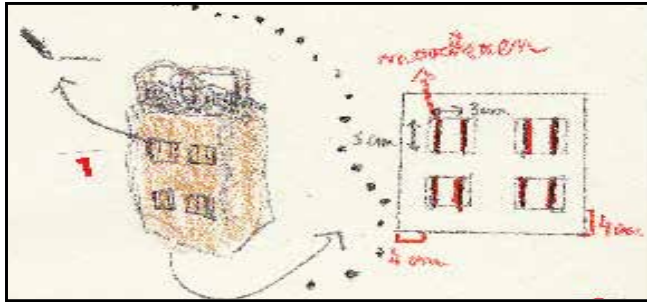
HET HUISJE VAN KLEIN DUIMPJE IS AF!

0

Materiaallijst

- kartonnen zakjes van 18 op 24 cm
- wit zijdepapier
- bruin inpakpapier
- karton
- groene of bruine plakkaatverf voor de luiken
- lijm
- schaar of cuttermes
- lat

7

Ben je de voorstelling van Klein Duimpje al gaan bekijken?

Waren er elementen in de voorstelling waar je echt bang van was?

Wat roept 'angst' of 'bang zijn' zoal bij jou op?

Wat zou jij doen moest je, net zoals Klein Duimpje, verdwaald zijn in het bos?

Weet jij nog welke personages allemaal voorkomen in het verhaal van Klein Duimpje?

Vond je de knutselopdracht leuk?

Welke opdracht vond je zelf het moeilijkste?

VZW SPROOKJES ENZO

ADRES

Juliaan Dillensstraat 21-2018 Antwerpen

TELEFOON

032 (0)3 290 36 40

E-MAIL

maya@sprookjes.be

WWW.SPROOKJES.BE

KLEIN DUIMPJE

TEKST

Marcello Chiarenza

REGIE EN SCENOGRAFIE

Pietro Chiarenza

SPEL

Vanessa Broes/ Maarten Claeysens

KOSTUUMS

Kristin Van der Weken

GRAFISCH ONTWERP

Margot De Group

PRODUCTIE

Maya Van Puybroeck

ILLUSTRATIES EN VORMGEVING WERKMAP

Nele Van de Velde